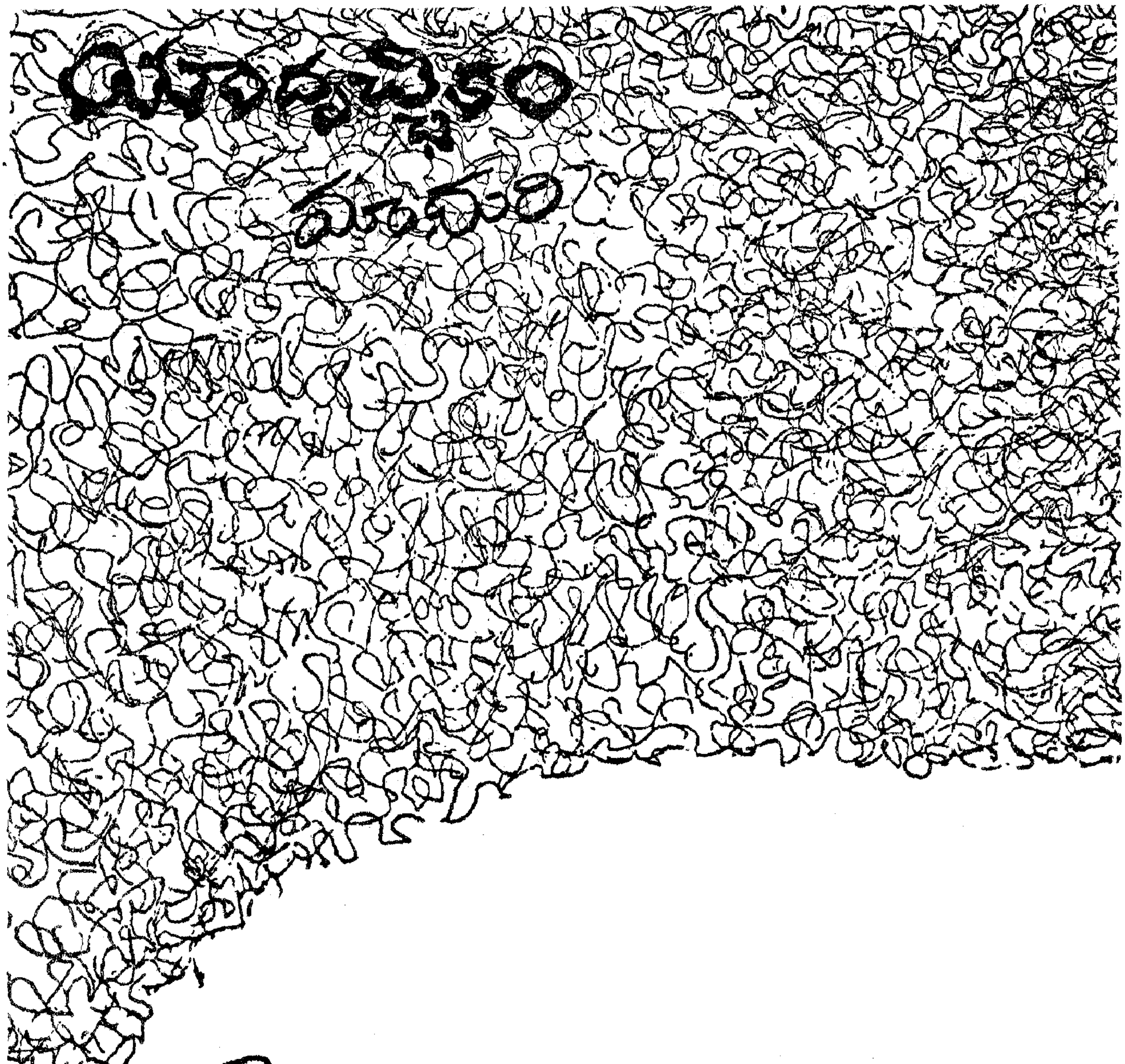

నాకు పెండ్లికొడుకుగా నలుగురు మధ్య కూర్చో వాలంటే ఏమిటోగా ఉన్నది. ప్రతివాళ్ళు నన్ను ఆరాగా చెప్పి మాట్లాడుతున్నారు. నన్నొక మహా రాజులాగా చూస్తూ కోరిక నాలికమీ దుండగానే తీరుస్తున్నారు. వారు చేసే పనులు, మాట్లాడే తీరు చూస్తుంటే నాకు ఒకే సిగ్గు వేస్తోంది.

మామయ్య మాత్రం అంటాడు. "ఒరేయ్! అల్లుడూ! నీవు అదృష్టవంతుడివిరా! .... మా అమ్మాయిలాంటి అమ్మాయి నీకు ముల్లోకాలు గాలించినా, సప్తస్వర్గాలు తలక్రిందులుగా తపస్సు చేసినా దొరుకుతుందా? అని.

నేను ఆయన మొహంలోకి చూస్తూ నవ్వి ఊరుకున్నాను. అసలు ఆమాట, "మా అబ్బాయి లాంటివాడు మీ అమ్మాయికి దొరుకుతాడా?" అని మా తరఫువాళ్ళు అనాల్సినమాట! కాని నాకు అయిన మామగారు మా అమ్మకు స్వయాన అన్నయ్య! ....

మాటల సందడిలో అమ్మ కేక స్పష్టంగా విన బడింది. "ఏమిటమ్మా!" అన్నట్టుగా అటు చూశాను.

"ఇటురా కన్నా!" అంది.

నేను లేచి లోపలి కెళుతున్న ఆమెను అనుస రించాను. హాలులోకి వెళ్ళేటప్పటికి అక్కడ సంబ రాలు చేస్తున్నారు ఆడవాళ్ళంతా. ఎవరిమీద కాలే దేమో ఎండ తీక్షణంగా లేదు.

అమ్మ నిరాపరి పెండ్లి సామానులు పెట్టిన 'స్టోర్' రూంలోకి వెళ్ళి నిలబడి వెనుదిరిగింది నాకోసమే అన్నట్టుగా.

నేను లోపల అడుగు పెడుతూండగానే చటు క్కున నా మొహంలోకి చూస్తూ, "శారద లేచి పోయిందట్రా!" అంది.

"శారద లేచిపోయిందా? .... అన్నాను ఆత్రంగా. నా కేమిటో అయోమయంగా ఉన్నది. "శారదేమిటి ....లేచిపోవటమేమిటి?"

"శారదేనా? ...." అన్నాను రెట్టిస్తూ.

"అవునురా.... శారదే! .... అదే మీ ప్రసాదు

లేచా, దానిని
పోయిందట!"
సంఘటన జరిగిన
"ఏమంగానా?
నా ఎంగా ఉంది
"ఏమంగా!"
తరువాత తను
ట్టుగా నన్ను వం

...కాని క్యాటి క్యాకే వెళ్ళి
...ంది ఆమె ఏదో జరగరాని
... ఎంతగా.
... అన్నాను కొంతసేపు అలాగే
...ు తేరుకొని.
...ంది ఒక్క పలుకుతూ.
...యింకా చెప్పాల్సిందేమీ లేదన్న
...గా విడిచి వెళ్ళిపోయింది.

శే నక్కడే దుమ్ము కొట్టుకున్న పెట్టెమీద అలాగే రెండు చేతులతో తలను పట్టుకొని కూల బడ్డాను.

నా మసకబారిన చూపుల్లో ఆమె లీలగా మెదులు తోంది. నా కలతబారిన హృదయంలో ఆమె మాటలు అస్పష్టంగా వినబడుతున్నాయి. కొన్ని సంవత్సరాలు నా యీ కళ్ళతో చూచిన శారదను నే నెలా మరువగలను ? .... అసలు అంత మంచి శారద ఆలాంటి (పాడు) పని చేసిందంటే నే నెలా నమ్మగలను .... కాని .... కాని కల్పితాలు చెప్పవల్సిన అవసరం అమ్మకేం ఉన్నది ?

సరిగ్గా మా వీధిలో ఒక్కసారి చూస్తే మరువ లేని గృహ మొకటి ఉన్నది—కుడివైపుకు ఎప్పుడూ వాలిపోయి కనబడుతుండే పంచ, సున్నపు మొఖాన్ని చూడని ఉప్పు చవుడు రాలే గోడలు, ఒకటి, రెండు పెంకులు లేచిపోయిన కప్పు .... పాత చాపలు, వెదురు కర్రలతో కట్టిన (కాంపౌండ్ వాల్) అనబడే దడి !

ఆ గృహ యజమాన్ని, చుట్టరికాలు మైలున్నర వడిపి, గొందులు, సందులు తిప్పి "మనకు బంధు వేరా .... నీకు మామయ్య అవుతాడు !" అంటుంది మా అమ్మ.

అసలు 'మామయ్య' గా నాకు పరిచయం కంటె 'ఓనమా'లు నేర్పిన ప్రథమ గురువుగానే నాకు బాగా తెలుసు. నేనంటే ఎంత ప్రేమగా చూచేవాడు. అప్పటికీ యిప్పటికీ ఆ ఎలిమెంటరీ స్కూల్లోనే 'మాష్టరు' గా పనిచేస్తున్నాడు.

ఆయన కూతురే శారద !

మామయ్య అనబడే ఆ రంగనాధరావుగారికి శారద జన్మించిన మరు సంవత్సరంలోనే భార్యా వియోగం సంభవించింది. తరువాత రెండో సంవత్సరం తిరక్కుండానే తల్లిలేని శారదకు కామాక్షి పిన్నె కూర్చుంది.

నేను తరచు వాళ్ళింటికి వెళ్ళుతుండేవాడిని. వాళ్ళూ మా ఇంటికి వస్తుండేవాళ్ళు. ముఖ్యంగా శారద రెండు మూడురోజుల కొకసారన్నా మా యింటికి వస్తుండేది.

శారద నాలుగు రోజులు కనబడకపోతే నాకు వీలిటోగా వుండేది .... శారదా అలాగే 'ఫీలయ్యే' దని తరువాత తరువాత నాకు తెలిసి వచ్చింది.

శారద వాళ్ళింటికి ఎదురుగ్గానే నా ప్రియ మిత్రుడు ప్రసాదు ఉన్నాడు. శరీరాలే వేరు గాని, ఆత్మలు ఒక్కటే అన్నంత కలసికట్టుగా ఉండే వాళ్లం. అసలు బాగా ఆలోచిస్తే వాడు శారదా వాళ్ళింటికి ఎదురుగా ఉండకపోయినట్లయితే శార దతో నాకు అంత చనువు ఏర్పడిఉండేది కాదేమో అనిపిస్తుంది.

కాని నాకు శారదకు నడుమనున్న బంధం విడ దీయరాని బంధం అయింది.

ఎన్నాళ్లయిందో గుర్తుకు రావటంలేదు. పొద్దు పోయిం దనుకుంటాను. భోజనంచేసి చదువుకో బుద్ధి కాలేదు. అలా వెళ్లివద్దామని బయటకు వచ్చాను. వెన్నెల తెల్లగా ఉన్నది. చెరువుగట్టు మీదకు వెళదా మనుకున్నాను. అనుకోకుండా మనస్సు శారద మీదకు పోయింది. ఆమె నన్నే

యాదృచ్ఛికం

మా యింటికి వచ్చింది. కాని వెళ్ళి చూచి రావాలని పించింది. అటే బయల్దేరాను.

పంపు ప్రక్కగా నున్న తడికల దడి తలుపు నెట్టుకుని లోపలి కెళ్ళాను. గుడ్డిదీపం వెలుగు తోంది మధ్య హాల్లో. అంతా లోపల వంట యింట్లో ఉన్నారేమోనని మెట్లెక్కి లోపల అడుగుపెట్టాను.

"అత్తయ్యా !" అన్నాను.

సమాధానం రాలేదు. కాని ఆ హాలులో మరో ప్రాణి ఏడుస్తున్నట్లుగా లీలగా శబ్ద మవుతోంది. ఆశ్చర్యంగా నలుమూలలా చూచాను. మూలగా చీకటిలో గోడవైపు తిరిగి నిలబడి ఒక స్త్రీ ఏడు స్తోంది .... ఆమె శారద !

ఆలాంటి దృశ్యాలు ఆ గృహంలో నేను చాలా

తొమ్మిదేళ్ళ వయస్సుగల అబ్బాయొకడు మొదటిసారిగా రైలు ప్రయాణం చేస్తున్నాడు. రైలు ఒక సొరంగం ప్రవేశించే సరికి అతడి ఒళ్లు పులకరించింది. కొద్ది సేపటికి రైలు సొరంగం లోంచి బయటకు వచ్చేసరికి అతడు సంతోషంతో ఉక్కిరి బిక్కిరిఅయి "చూడవే అమ్మా! అప్పుడే తెల్లవారింది" అని అరిచాడు.

డి. పానకాలరావు (మంగళగిరి)

చూశాను. అందువలన నేను అంతగా ఆశ్చర్య పోలేదు.

"ఏమిటే శారద ? .... ఎందు కేడుస్తున్నావ్ ? అత్తయ్యావాళ్లేరి ? అన్నాను చాల నెమ్మదిగా.

ఆమె తలఎత్తి నావంక చూచింది. ఆ కనబడీ కనబడని చీకటిలో గూడా నాకెన్నో విషయాలు చెప్పాలనే ఉబలాటం ఆ కళ్లల్లో ఉన్నదని నా కని పించింది.

మౌనంగా నావంక చూస్తోంది.

నా 'ప్రశ్న' ను రెట్టించాను.

"లోపల భోంచేస్తున్నారు .... పిన్నీ, నాన్నా !" అంది తలవంచుకొని.

"ఎందు కేడుస్తున్నావు ?" అన్నాను తెల్సు కోవాలనే పెద్ద ఉత్సుకత లేకపోయినా ఆమెను ఓదార్చే ఉద్దేశ్యంతో. దీనికంటే ఆమె యిచ్చే సమాధానం నాకు తెలుసు.

"మామూలే !" అంది నిర్లిప్తంగా.

కొన్ని వందల సార్లు విన్నాయి ఆ మాటలు నా చెవులు .... ఏమాత్రం ఊరట కలిగించలేక పోయాను. ఉత్తి ఉత్తినే వెనుదిరిగి వంటింటివైపు వెళ్లాను.

నన్ను చూస్తూనే అత్తయ్య నవ్వుతూ ఆహ్వా నించింది.

నేను గడపమీద కూర్చున్నాను. "భోజనం చేశావా !" తియ్యగా అడిగింది.

ఆమెమీద నాకు 'నాకు' గా ద్వేషంలేదు. శారద చూపులతో చూస్తే అపరిమితంగా ఏర్పడుతుంది. కాని 'పరాయి' వాణ్ణయిన నాతో మాట్లాడినట్లు గాను, నన్ను చూచినట్లుగాను, శారదను ఆమె ఎందుకు చూడదో నాకు తెలియటంలేదు. దానికి కారణం అప్పుడూ అర్థంకాలేదు. ఇప్పుడూ అర్థం కాలేదు.

కాని ఆమె ఎదుట నిలబడి ఎప్పుడు, ' 'దీనికి కారణ మేమిటని నేను అడగలేదు .... అడిగే ధైర్యం నాలో లేదు. నేను బలహీనుణ్ణి .. మానసి కంగా మరీ ! నాలో ఎన్నో ఊహలు కలుగుతుంటాయి పెద్దలు చేసే 'ఘోరా' లను ఎన్నో ఎదిరించా లనుకుంటాను. .... కాని వాళ్ళే నా ఎదుట నిలబడి నప్పుడు మూగవాణ్ణవుతాను.

మామయ్య భోజన మయింది. వాకిట్లోకి వెళ్లి బాదంచెట్టుక్రింద నులకమంచం వాల్చు కొని పడుకున్నాడు. అత్తయ్య వంటయిల్లు సర్ది హాల్లోకి వచ్చింది. తను వక్కపలుకు వేసుకుంటూ నాకూ పెట్టింది.

"శారదకు రోజు రోజుకు తలతిక్క ఎక్కు వవుతున్నది శేషూ !" అన్నది.

"ఏ విషయంలో ?" అని రెట్టిద్దా మను కున్నాను. "ఎందుకు శారదంటే, ఆమెకు అంత ద్వేషమో ?" నిలదీసి అడుగుదా మనిపించింది.

కాని అడగలేకపోయాను. కనీసం జాలిగా మూలగా నక్కి వంచుకొని ఉన్న శారద మొఖంలో నైనా చూడలేకపోయాను.

కలతబారిన మనస్సుతో బయటకు నడిచాను.

వెన్నెల వెలుతురులో మునిసిపల్ దీపాలు ఉండీ లేనట్లుగానే ఉన్నాయి. చంద్రుడిమీద కసి తీర్చు కోవటానికి మబ్బులు ప్రయత్నించి పరాభవం పొందుతున్నాయి.

ప్రసాదు గదిలో లైటు వెలుగుతోంది. గేటు తోసుకొని లోపలికి వెళ్లాను. వాళ్లింట్లో నాకు మంచి చనువున్నది. దగ్గరిగా వేసిఉన్న వాడి గది తలుపులు నెట్టి లోపల కాలు పెట్టాను.

వాడు ఆ గదిలో ఒక ప్రక్కగా నున్న డ్రాయరు ముందు కుర్చీలో కూర్చుని తలను డ్రాయరు మీదకు జేర్చి, చేతులతో కప్పుకున్నాడు.

నిద్రపోతున్నాడేమోనని వెనుకగా వెళ్లి భుజం మీద చేయి వేశాను.

ఉలిక్కిపడి తలెత్తాడు.

వాడి మొఖం చూస్తూనే నేను విభ్రాంతుడ నయ్యాను.

అతడి కంటివెంట కారే నీరు చెంపలను వికృతం చేస్తోంది.

వాడు వడివడిగా చేతులతో కళ్ళు తుడుచు కున్నాడు.

"ఏమిటిరా ?" అన్నాను నిమ్మగా.

"నా ఖర్మ !" అన్నాడు ఏడుపు గొంతుకతోనే. తిరిగి తలను వాల్చుకుని రెండు చేతుల మధ్య ఇరికించుకున్నాడు.

చిరాకువేసి తల దించుకున్నాను. నా కాళ్ల దగ్గర వాడు వ్రాసిన కథతాలూకు వ్రాత(ప్రతి ముక్కలు ముక్కలై ఎగురుతోంది ....

"మీరంతా అనుభవశూన్యులురా !" అన్నాను కోపంగా.

వాడు మాట్లాడలేదు.

నేను పెద్ద పెద్ద అంగలతో, ఆలోచనలతో యింటిమొఖం పట్టాను.

నాకు పెద్దవాళ్లమీద ఒక్కసారిగా అపరిమితమైన ద్వేషం కలిగింది.

మరునా డుదయం నేను పక్కమీద నుంచి లేవకముందే ప్రసాదు వచ్చి, దుప్పటిలో ముడుచుకు పోయిన నన్ను లేపి కూర్చోబెట్టాడు.

"వెళ్దాం పద !" అన్నాడు.

"ఎక్కడికి ?"

"తోటలోకి !"

నేను భూజాన తువ్వాలు వేసుకొని, వేపపుల్ల తీసుకొని మా యింటికి ఫర్లాంగు దూరంలో ఉన్న మామిడితోటలోకి వాడి ననువరించాను.

దారిలో ఎవ్వరం మాట్లాడలేదు.

అక్కడికల్లా వెళ్లింతరువాత వాడే వెనుదిరిగి నా కళ్లలోకి చూస్తూ, "రాత్రి అనవ్యాంగా ప్రవర్తించాను గదూ ?" అన్నాడు.

వాడి ప్రశ్నకు నాకు నవ్వు వచ్చింది. మరుక్షణంలోనే కోపమూ వచ్చింది. గట్టుమీద కూర్చుంటూ "నీ మొఖం!" అని నవ్వాను.

"శీనూ ! ఏ విషయాన్నైనా నీవు తీసుకున్నంత తేలిగ్గా నేను తీసుకోలేను. శరీరానికి తగిలిన దెబ్బ త్వరలో మానవచ్చు గాని, మనస్సుకు తగిలిన గాయం మాత్రం మానదు !"

"అంత మానని గాయం ఏమిటో చెబుదూ ?" అన్నాను.

"నీవు అంత ఎగతాళిగా తీసుకోబోకు .... నేను సీరియస్‌గాను, సిన్సియర్‌గాను చెబుతున్నాను!" అన్నాడు.

వాడికోసరమని నా మొఖం గంభీరంగా మార్చుకొని "చెప్పు" అన్నాను.

"నిన్న ఒక కథ ఒక పత్రిక నుండి తిరిగి వచ్చింది .... మా నాన్న దానిని చూచి అరమూ 'కాసి' సంపాదించే శక్తి లేదు .... అద్దమైన వాటికి డబ్బు తగలేస్తున్నాడు అంటూ తిట్టిపోశాడు. ఆయననే మాటలు నేను వినలేకపోయాను శీనూ!.... నా ఎదుటనే ఆ కథను ముక్కలు ముక్కలుచేసి క్రింద పడేశాడు...... ఆ సమయంలో ఆ చేతులే నా ప్రచురింపబడిన కథల కొచ్చిన ప్రతిఫలాన్ని తీసుకున్నాయనే విషయాన్ని ఆయన మర్చిపోయాడు ..... నా ప్రతిభను మెచ్చుకున్న ఆయన నోరే క్షణంలో తిరిగిపోయింది !"

వాడి మ్లాన వదనాన్ని చూచి ఏదో అనబోయిన నా నోరు ఆగిపోయింది.

ఏదేదో గంటసేపు చెప్పాడు.

లేచి నిలబడుతూ "రచయిత ఎప్పుడూ ఇంత చిన్న సంఘటనలకు గూడా బేజారయిపోడోయ్ !" అన్నాను.

వాడు నా మాటకు సమాధానం చెప్పలేదు. సమాధానం చెబుతాడని నేను ఆశించలేదు.

తిరిగి నాలుగు రోజుల వరకు ప్రసాదు నాకు కనబడలేదు. ఆరోజు కాలేజీ కూడా లేదను కుంటాను. పొద్దుబోయిం తరువాత భోంచేసి వాళ్లింటివేపే బయల్దేరాను.

వాడింటి దగ్గరికి వెళ్లేటప్పటికల్లా వాకిట్లో వంటరిగా నిలబడివున్న శారద కనబడింది.

"భోంచేశావా !" పలకరించాను.

"ఆఁ ...." అన్నది.

"ప్రసాదు దగ్గరికి వెళ్లి వస్తాను ...." అన్నాను ప్రసాదు వాళ్లింటివైపుకు తిరుగుతూ.

లిస్బన్‌లో ఉన్న గూఢచారి ఒకడు బ్రిటన్, ఇటలీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా దేశాలకు రహస్య సమాచారం అందజేసేవాడు. ఒక రోజున అమెరికన్ అధికారి ఒకరు, అతణ్ణి కలుసుకొని, ఆ దేశాలు ఇచ్చే డబ్బుకు రెట్టింపు ఇస్తానని ఎరచూపి, తమకు ఆరహస్య సమాచారం తెల్పుతూ ఉండమని చెప్పాడు.

"క్షమించండి! అమెరికా అంటే నాకు గౌరవం ఉన్న మాట నిజమే కాని, నా టైపిస్టు నాలుగు కాపీల కంటే ఎక్కువ తియ్యడు." అని అతడు వినయంగా సమాధానం చెప్పాడు.

ఆర్. సుదర్శనం (బొంబాయి)

"తరువాత వెళుదువుగానిలే .... రా ...." అంది.

మెదలకుండా ఆమెను అనుసరించాను.

ముందుగా త్వరత్వరగా వెళ్లిన ఆమె హాల్లో ఉన్న మంచాన్ని తీసుకొని వచ్చి అరుగుమీద వాల్చి "కూర్చో" అంది.

కూర్చుని "అత్తయ్యావాళ్లేరి ?" అని అడిగాను.

"గుళ్లో ఏదో పురాణం చెబుతున్నారట .... వెళ్లారు."

వెనుదిరిగి ఆ మెట్టుమీద గడ్డానికి చేతిని పొటేగా పెట్టుకొని కూర్చుంది.

"మీ పిన్ని ఏమంటోంది ?" అన్నాను చిన్నగా నవ్వుతూ.

"నీవు బ్రతికి ఏం సాధిద్దామని .... చావమంటోంది !" చటుక్కున తల వంచుకుంది.

"ఏమిటి శారద .... ఎందుకు అత్తయ్యకు నీవంటె అంత కోపం ?"

నాకు శారదమీద 'యిందువలన' యిష్టమని చెప్పలేను. ఆమెమీద నాకు అమితంగా జాలి ఉన్నది. ఆమె జీవితం సుఖమయం అవటానికి నాకు తగినంత సహాయం చేద్దామనీ ఉన్నది.

అయినా అవి వాళ్ల గృహచ్ఛిద్రాలు. మనం కల్పించుకోవటంవలన మనమే తేలికయి పోతామేమో నని నా భయం !

సవతితల్లులంతా పిల్లలని యిలా చూస్తారో లేదో నాకు తెలియదు గాని, శారదను మాత్రం అత్తయ్య హీనంగానే చూస్తోంది.

"ఆమె నన్ను ప్రకృతివిరుద్ధంగా ఏమీ చూడటల్లేదు .... సవతితల్లి ఎలా చూడాలో అలాగే చూస్తోంది !"

"నాన్నకు తెలుసా .... ఆయనేమంటాడు ?"

"ఆయనకు చెప్పుకునేంత స్వాతంత్ర్యం నాకు లేదు !"

నిజంగా శారద అభిమానధనురాలే .... నేనూ కాదనలేను. కాని అప్పుడప్పుడు ఆమెలోని బాధను నాముందు ఎందుకు బహిర్గతం చేసుకుంటుం దో పది రోజుల క్రితం వరకు నాకు తెలియదు!

ఆరోజు అదే ఆమెను ప్రశ్నించాను గూడా .... ఆమె సమాధానం చెప్పకుండా మౌనంగా అలాగే కూర్చుండిపోయింది. నేను రెట్టించలేదు..... కొన్ని క్షణాలు అలా నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్న తరువాత లేచి నిలబడ్డాను.

"వస్తా."

ఆమె మాట్లాడలేదు.

మెదలకుండా బయట కొచ్చేశాను.

ప్రసాదు కోసరం వెళితే వాడింట్లో లేడు. వెనుదిరిగి యింటికి వెళ్లిపోయాను.

మూడు రోజుల తరువాత ఒకరోజున నాకు బజారులో ప్రసాదు కనబడ్డాడు.

కనబడుతూనే హడావుడిగా, "ఏకోసమే తిరుగుతున్నామురా !" అన్నాడు.

వాడి మొఖంలో కళ లేదు. మాసిన గుడ్డలు, రేగిన జుట్టు, మనిషి చికాకును తెలియబరుస్తున్నాయి. మెదలకుండా వాడు వెళుతున్నవైపే 'ఎక్కడికి' అనకుండా నడిచాను.

రెండు గుటకల్లో కాఫీ త్రాగింది ఊరి బయటకు లాక్కెళ్లాడు.

వాడు ఊరిబయట కల్లా వెళ్లిం తరువాత, "అరేయ్ ! ఎంత తక్కువ జీతమైనా సరే ..... ఒక ఉద్యోగం చూచిపెట్టు !" అన్నాడు.

"ఇప్పు డంత ఖర్మమే మొచ్చింది. ?"

"వచ్చింది కాబట్టే అడుగుతున్నాను .... "

"అదే ఏదో చెప్పి ఏడ్వమంటున్నాను !"

"టూకీగా చెప్పాలంటే— ఏ ఉద్యోగమూ సంపాదించకుండా తనకు నా మొఖం చూపించవద్దన్నాడు మా నాన్న. ఇప్పటివరకు పెట్టిన తిండంతా దండగ అని కుండ బ్రద్దలుకొట్టినట్లుగా మొఖానే చెప్పేశాడు !"

"అంటే మీ నాన్నమీద కోపం మొచ్చేసి అధ్వాన్నమైన ఉద్యోగం ఏదైనా సరే చేస్తానంటావ్ ?"

"లకవాళ్ళ మొత్తం చదివిన చదువుకు ఎంతపెద్ద ఉద్యోగ మొస్తుందంటావ్ ?"

"అరేయ్ ! వాదన అనవసరం .... మీనాన్న తిండికిలేక చస్తున్నాడా ? నీవు తెచ్చే సంపాదన లేకపోతే మీ యిల్లు గడవదా ? .... చెప్పు ! ఆయు ష్మంతుడుగుతావు సరే !" అన్నాను విసురుగా.

"నా చిట్టితండ్రి ! శేషూ .... నీవేనటరా నాన్నా ఆయన ఎదుటబడి అడిగేది ?" వాడు తెగ నవ్వుతున్నాడు. వాడి అంత గంభీర మొఖం క్షణంలో విశాలమై కళకళలాడుతోంది.

"ఏం ఎందుకు అడగలేను ?" అన్నాను దీనంగా.

వాడు నా భుజం తట్టి ఊరివైపు బయల్దే రాడు. "అబ్బాయి ! నీవన్నట్లు వాదనలు, తగువు లాటలు అనవసరం .... నా గౌరవం నేను మా ఇంట్లో నిలబెట్టుకోవాలంటే నాకింద ఖర్చు పెట్టినదాన్ని ఏదోవిధంగా వాళ్లకు ముట్టచెప్పా లోయ్. అంతా బిజినెస్‌రా నాన్నా బిజినెస్ ! ఈ రోజుల్లో తండ్రి లేడు .... కొడుకు లేడు ...."

నేను మాట్లాడలేదు. నా శరీరం ఉడికిపోతుంది.

—అదే నా బలహీనత !

"నీ చెవిలో వేశాను .... మీ నాన్నకు మంచి 'ఇన్‌ఫ్లుయన్స్' ఉన్నది గాబట్టి ఏదైనా 'ఛాన్సు' వస్తే పోగొట్టబోకు .... అంతే !"

అర్థంలేని ఆలోచనలతో వివశుణ్ణయి యింటికి వేళాను.

అయిదు రోజులు గడిచిపోయినయి.

ఆరోజు యింట్లో ఎవ్వరూ లేరు. నాన్న ఆఫీసులో ఇన్‌స్పెక్షన్‌ట. రాత్రింబగళ్ళు అక్కడే సరిపోతోంది. అక్కయ్య పోరంగా పోరంగా అమ్మ గూడా 'భక్త జయదేవ' సినిమా బాగుందంటే బయల్దేరింది.

నేను యింటికి కాపలా !

గదిలో తలుపులు దగ్గరేసుకొని పడక కుర్చీలో కూచుని ఏదో చదువుకుంటున్నాను. పది నిమి షాల కంటే ఎక్కువసేపు చదవలేకపోయాను. ప్రసాదునన్నా పిలుచుకువస్తే మాటలతోనైనా పొద్దుపుచ్చవచ్చనిపించింది. లేచి గుడ్డలు మార్చు కున్నాను. తల దువ్వుకొని బయటకు నడవబోయే టంతలో ఎవరో నెట్టినట్లుగా తలుపు తెరుచు కుంది.

ఎవరా అని ఆదుర్దాగా చూచాను.

శారద !

ఆశ్చర్యపోతూ "ఏం శారదా ? .... లోపలికి రా!' అన్నాను.

"అత్తయ్యవాళ్ళు లేరా ?" అంది తల వంచు కొని.

సినిమాకు వెళ్లారు, అలా కుర్చీలో కూర్చో!" అన్నాను నేను వెనక్కు వెళ్లి పడక కుర్చీలో కూర్చుంటూ.

శారద నా ఎదురుగ్గా కుర్చీలో కూర్చుంది.

గడియారం ఆరు గంటలు కొట్టింది. గదిలో మసకచీకటిగా ఉంటే లేచి వెళ్లి లైటు వేశాను.

ఆమె ఆ లైటు వెలుతురుకు అలవాటుపడ నట్లుగా కళ్ళు రెపరెప లాడించింది.

ఆరోజు తలంటి పోసుకుందేమో జుట్టు

యాదృచ్ఛికం

చిందరవందరగా ఎగురుతోంది. ఎర్రటి శారద మొఖంలో కళ నృత్యం చేస్తోంది—ఆమె ఆ మాసిన ముతకచీరెలో గూడా అందంగా మెరుస్తోంది.

నాకు శారదను చూస్తుంటే అమితంగా జాలి వేస్తోంది. అంత అమాయకురాలిని హింసించటానికి అత్తయ్య మనస్సు ఏలా ఒప్పుకుంటున్నదో నాకు అవగతం కావటంలేదు.

"ఎందుకో నాకు జీవితంమీద రోజురోజుకు ఏహ్యం జనిస్తోంది ! .... మా పిన్ని ఉద్దేశ్యంలో లాగానే నేనెందుకు చనిపోగూడదో నాకు తెలియటం లేదు .... ఆ రోజు దగ్గరి కొస్తుండాలి !"

పరిసరాలన్నీ గంభీరపరిచే కంఠంతో ఆమె అన్నది.

నేను ఆమె మాటలకు విచలితుడ నయ్యాను. మరుక్షణంలోనే ఆమెకు నేనేమీ సహాయం చేయ

ఒక న్యాయవాది తన క్లయంట్‌కు ఇలా టెలిగ్రామ్ ఇచ్చాడు: మీ అత్తగారు నిన్న రాత్రి చనిపోయింది. ఖననం చేయించ మంటారా; దహనం చేయించ మంటారా?

"ఎందుకైనా మంచిది రెండూ చేయించండి" అని క్లయంట్ రిటర్న టెలిగ్రామ్ ఇచ్చాడు.

పి. ఎస్. సారంగపాణి (మద్రాస్)

లేదని చెప్పి పొడుస్తున్నట్లుగా ఫీలయి లజ్జితుడ నయ్యాను. తల వాల్చుకొని వెళ్లి కిటికీ ఊచలు పట్టుకొని బయటకు చూస్తూ నిలబడ్డాను.

ఊరంతా చీకటి ముసుగులో మరుగుపడి పోవ టానికి తాపత్రయ పడుతోంది.

"శారదా ! నాకు ఒక్కటి అనుమానంగా ఉన్నది .... నీవు ప్రతి చిన్న విషయాన్ని భయం కర రూపంలో చూచి భయపడుతున్నావేమోనని!"

"ఎన్నటికి కాదు ! ఎంతో భయంకర సంఘటన నైనా నేను తేలిగ్గా తీసుకుంటున్నాను కాబట్టే ఈరోజు వరకు నేను బ్రతికి ఉండగలిగాను .... లేకపోతే ఏనాడో మరణించేదాన్ని !" అన్నది. ఆ మాటలు చాలా దృఢంగా ఉన్నయి అనిపించింది నాకు ....

"జీవితంమీద అంత నిరాశ పనికిరాదు శారదా! తెలిసితెక్కువగా త్వరపడి అలాంటి పని ఎప్పుడూ చేయబోకు !" అన్నాను.

బాధగా వెనుదిరిగాను.

ఆమె లేచి నిలబడింది.

ఆ సమయంలో ఆమె కళ్ళు నీటితో నిండి ఉన్నయి.

నేను చిన్నగా అడుగులేస్తూ ఆమెకు సమీ పంగా నడిచాను.

నీటి పొరలు క్రమ్మిన ఆమె కనుపాపల్లో నా పాప అస్పష్టంగా మెదలుతోంది.

అనాలోచితంగా నా చేతి నెత్తి ఆమె చెంపలు మీదగా కారే నీటిని తుడుస్తూ "ఛా ! తప్పు కదూ ?" అన్నాను. "ఏదైనా కొద్ది రోజులు ఓపిక పట్టు శారద .... జీవితాంతం మీ పిన్ని దగ్గరే వుండవుగదా ? .... నీకు చేయగలిగిన సహాయం ఏదైనా సరే మనస్ఫూర్తిగా చేస్తాను.... నా మాటలు నమ్ము !"

"ఆ ఒక్క ఆశతోనే నేను జీవించగలుగు తున్నాను!" అన్నది. అంటూనేచిన్నగా గడపదాటి బయటకు నడవసాగింది.

నేను ఆమె వెళుతున్నవైపే చూస్తూ స్థబ్దుగా నిలబడిపోయాను.

ఆ క్షణంలో నాకు ఆమె కోసరం నా జీవిత మైనా అర్పించా లనిపించింది ! నామీద ఆమెకున్న గౌరవానికి నాకు గర్వమూ వేసింది ....

బాధగావెనుదిరిగి వెళ్లి కుర్చీలో కూలబడ్డాను. పుస్తకం తెరవ బుద్ధికాలేదు. ప్రసాదును పిలు చుకువచ్చే ప్రసక్తే మర్చిపోయాను.

శారద అన్నివిధాలా తృప్తిపడి, ఆమె జీవితం ఆనందోత్సవాలతో వెల్లివిరిసేలా నే నెలా సహాయ పడగలను ?

ఒకరోజు సాయంత్రం ఎదు గంటల బండిలో చేతి సంచితో మామయ్య దిగాడు. గడపలో కాలు పెడుతూనే "అల్లుడూ ! రాజ్యం నీ దగ్గరికి బయ ల్దేరిందాకా నన్ను వదలిపెట్టలేదురా !" అన్నాడు.

నాకు నవ్వు వచ్చింది.

"నీ కింకా చిన్నపిల్లవాడి చేష్టలు పోలేదురా !" అన్నది మా అమ్మ వాళ్లన్నయ్య గొంతు విని లోపలి నుండి వస్తూ.

నేను ధైర్యం తెచ్చుకొని "నన్ను తీసుకు రమ్మ న్నదా చెప్పు .... ఇప్పుడే బయల్దేరతాను !" అన్నాను.

అమ్మ పొట్ట చెక్కలయ్యేలా నవ్వసాగింది.

మామయ్య "ఘటికుడివే !" అంటూ నవ్వ సాగాడు.

నేను చిన్నగా బయటపడ్డాను నా కాబోయే భార్యామణి రాజ్యలక్ష్మిని నా కళ్లల్లో కదిలించు కుంటూ.

మొట్టమొదటి సారిగా 'నీకు పెళ్లాం పుట్టిందిరా' అన్న మాటతో నా జీవితంలో రాజ్యలక్ష్మి ప్రవేశించింది. అప్పటికి, యిప్పటికి ఆ ఊహతోటే యిద్దరం పెరిగాం. ప్రతి సంవత్సరం సెలవల్లో రాజ్యం ఇక్కడికి రావటమో, నేను మామయ్యగా రింటికి వెళ్లటమో పరిపాటయింది.

మేము ఇద్దరం ఒకళ్ల నొకళ్ళ పూర్తిగా అర్థం చేసుకున్నాం. మా భావాలు కలిసినయి. క్రితంసారి సెలవలలో వెళ్లినప్పుడు గూడా, "ఈ ఒక్క సంవత్సరమే రాజీ నీవు నాకు దూరంగా ఉండవల్సింది !" అన్నాను ఆమె ఒంటరిగా నాకు దొరికినప్పుడు.

"ఆ మీ రనుకుంటున్న ఒక్క సంవత్సరమే నేను ఎన్ని యుగాలుగా గడపాలో ?" అన్నది తల వంచుకొని. ఆ ఒక్క సమాధానం చాలు నాకు నా రాజ్యలక్ష్మి హృదయం తెలుసుకునేందుకు.

మామయ్య వచ్చింది ఎందుకో ఆరోజు రాత్రి మా అమ్మ చెప్పేంతవరకు నాకు తెలియదు.

ఆమె మాటలు వింటూ నేను గాలిలో తేలి పోయాను.

ఈ నెలలోనే మా పెండ్లి లగ్నం నిశ్చయించి మా అమ్మ నాన్న 'ఆమోదముద్ర' కోసరం వచ్చాడు!

అమ్మా నాన్నా గూడా అభ్యంతరం చెప్పలేదు.

ప్రసాదు కనబడి నాలు గయిదు రోజులయింది. చూచివద్దామని వాళ్ళింటికి వెళ్ళాను. వా డెప్పుడో ఎక్కడికో వెళ్ళాడట. ఇంట్లో లేడు.

రోడ్డుమీద కొచ్చాను. వరండాలో నిల్చొనివున్న అత్తయ్య పిల్చింది "రావయ్యా కేశూ !" అంటూ. లోపలికి వెళ్ళాను.

శారద కోసరం నా కళ్ళు పదే పదే అన్ని వైపులా వెతికినయి.

ఆమె ఎక్కడా కనబడలేదు.

పావుగంట పిచ్చాపాటీ మాట్లాడి బయటకు వచ్చాను.

ఎందుకనో 'శారద ఎక్కడికి వెళ్ళిందని' అత్తయ్యను అడగటానికి భయమేసింది."

నా బలహీనతకు నాకే ఒక్కొక్కసారి నవ్వు వస్తుంటుంది. మరుక్షణంలోనే నామీద నాకే అసహ్యమూ కలుగుతుంది.

ఆలోచనలతో సతమత మవుతూ యింట్లో కాలు పెట్టాను.

అప్పుడే రంగనాథం మామయ్య నవ్వుతూ బయటకు వస్తున్నాడు.

"ఏరోయ్ ! పెళ్ళికొడుకు ! కనబడటమే మానే గావ్ !

ఆయన నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

తరువాత మూడు రోజులు [illegible].

అప్పుడే కాలేజీ నుండి యింటికొచ్చి కాఫీ త్రాగుతున్నాను. శారద వాళ్ళ పక్కింటి నాను పరు గెత్తుకుంటూ వచ్చి "శారదక్కయ్య నిన్ను రమ్మంటోంది !" అంటూ తిరిగి నా సమాధానం వినిపించుకోకుండానే వచ్చినంత హడావుడిగానే వెళ్ళిపోయాడు. వాడి చేష్టకు నాకు నవ్వు వచ్చింది.

స్నానంచేసి ఉతికిన గుడ్డలు కట్టుకుని శారద వాళ్ళింటివైపుకు బయల్దేరాను.

ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగా ఉన్నది. చిన్నగా అడుగు లేస్తూ మెట్లెక్కి హాలులో అడుగు పెట్టాను. నాకు ఎవ్వరూ కనబడలేదు.

"అత్తయ్యా !" అని పిలిచాను.

"ఇటు లోపలికి రా !" అని పక్క గదిలో నుండి సమాధానం వచ్చింది. అది శారద గొంతు.

ఆ గదిలోకి అడుగు పెడుతూనే "మీ వాళ్ళ [illegible] ?" అన్నాను.

"ఉదయమే, మా అమ్మమ్మగా రింటికి విజయవాడ వెళ్ళింది."

"....న న్నెందుకు రమ్మన్నావట ?" అన్నాను నిల్చునే.

అటు తిరిగివున్న ఆమె ఒక్కసారిగా యిటు తిరిగింది. ఆమె కళ్ళవెంట నీరు జలజలా రాలుతోంది.

"ఏమిటి శారద ? ... ఎందు కేడుస్తున్నావు?' అన్నాను నేను నిశ్చేష్టుడనై.

ఆమె ఛటుక్కున నా పాదాలచెంత కూర్చుంది. నేను కలవరపడి తేరుకునే లోగానే "నన్ను దూరం చేసుకోవటానికి ఎప్పుడూ ప్రయత్నించనని మాట యివ్వు !" అన్నది.

ఆమె కన్నీరు నా పాదాలను తడుపుతోంది.

"అసలు సంగతేమిటో విపులంగా చెప్పు శారదా? అన్నాను నేను విస్తుపోతూ. ఆమె మాటలు నా కేమీ అర్థంకాలేదు.

"అంతకంటే విపులంగా నే నెలా చెప్పగలిగేది... నా కోరిక, నా జీవితాశ తీరుస్తావని ఆశిస్తున్నాను. నీవు నిర్ణయించుకున్న విషయాన్ని తిరిగి హృదయపూర్వకంగా ఆలోచించు .... నామీద యిన్నాళ్ళు బట్టీ చూపిన ఆదరమంతా ఒక్కసారిగా ఎలా

మర్యాదస్థుడైన బందిపోటు దొంగ ఒక బ్యాంకులో చొరబడి పిస్టల్ చూపిస్తూ "మహాజనులారా మీలో ప్రాణాలతో బయటపడదలచిన వారెవరైనా ఉంటే ముందు చేతులెత్తండి" అని అక్కడున్న వారిని హెచ్చరించాడు.

కె. గోపాలరావు (మద్రాసు)

మర్చిపో గలిగావు .... నా జీవితాన్ని సుఖశాంతులతో నింపుతానని మాట యిచ్చిన నీవే ఎందుకు అధః పాతాళంలోకి తోసివేస్తావు ? నీ భాగస్వామినిగా నా గడపిన కష్ట జీవితాన్నంతా మర్చిపోదా మను కున్నాను.".

నా నెత్తిన పిడుగుపడినట్లయింది ! శారద అనే ప్రతిమాట నన్ను నిలువునా దహించివేస్తోంది.

"శారదా !" పెద్దగా అరిచాను.

తిరిగి ఆమె మాట్లాడేందుకు అవకాశం చిక్క నీయకుండానే పెద్ద పెద్ద అంగలతో రోడ్డు మీదకు పరుగెత్తాను. గమ్యం లేకుండా రోడ్ల వెంట తిరిగాను.

ఎంతో ఆదరించి, అభిమానించి జాలి చూపినందుకా నాకీ ప్రతిఫలం .... నా ఏమీ తెలియని అమాయకురాలైన రాజ్యానికి నేను దూరం కావాలని శారద కోరుకుంటున్నదా ?

ఒక్కసారి శారదమీద నాకు అపరిమితమైన కోప మొచ్చింది. అంతులేని ద్వేషం కలిగింది.

శారద ముఖం ఈ జీవితంలో చూడకూడదనే గాఢమైన నిర్ణయానికి నేను వచ్చాను ఆ క్షణంలో.

ఆ సంఘటన జరిగినప్పటినుండి నాకు శారద కనబడటంలేదు. ఆమె కనబడాలని నేను కోరు కోనూ లేదు.

ఈ పది రోజుల్లో శారదే నా మనస్సంతా కలచి వేసింది. ఆమె మాటలు నాలోని ఉత్సాహాన్నంతా నాశనం చేసినయి.

ఆమెమీద హృదయంలో ఎంత జాలి ఉండేదో అంతకు యిబ్బడిగా యిప్పుడు కోపమున్నది.

అసలు ఇలా జరగటానికి ఎవరు బాధ్యులు అనేది నేను నిర్ణయించుకోలేక పోతున్నాను.

నేను బాధ్యుణ్ణా ?

నా ప్రవర్తన ద్వారా ఆమెలో అలాంటి భావాలు కల్గించానా ?

లేదు .... లేదు ....

ఏమో ? ....

ఎన్నడూ కాదు ! ఆమె నెన్నడూ నేను ఆ దృష్టితో చూడనేలేదు.

అభిమానించాను !

.... అభిమానించటమంటే .... ప్రేమించటమా అలాంటి ఆలోచనలు వచ్చినప్పుడల్లా నా తల తిరిగిపోతోంది.

ప్రతి విషయంలో అన్యమనస్కంగా, వింతగా ప్రవర్తించి, యింటిలో అందరి విమర్శలకు ఈ పదిరోజుల్లో గురయ్యాను.

రేపు రాజ్యం నా యెదుట నిలబడి నా 'విచిత్రమైన నడత' కు కారణ మేమిటంటే నేనేం చెప్పగలను ?

నిన్ను గాకుండా శారద తనని వివాహం చేసుకోమన్నదని చెప్పనా ?

రెండు రోజుల క్రితం ఉదయంపూట ఇంకో గంటలో రాజ్యం వాళ్ళ వూరికి పెండ్లికి తరలి వెళతా మనగా, నా గదిలో దిండులో తలదూర్చి గోడవైపు చూస్తూ పడుకున్నాను.

ఎవరో నవ్వుతున్నట్లు అలికిడయింది.

"అరేయ్ ! కేశూ !" ప్రసాదు పెద్దగా అన్నాడు.

నేను వెనుదిరగలేదు .... "ఏమిటి ?" అన్నాను విసుక్కుంటూనే.

"ఒక్కటే సమాధానం చెప్పు .... బ్రతకమంటావా ? చావమంటావా ?

వాడి ప్రశ్నకు నాకు చిరాకు వేసింది.

కోపంగా, "ఇంతకంటే సుఖంగా బ్రతకటంచేత కాకపోతే చావు !" అన్నాను.

బలంగా కళ్ళు మూసుకున్నాను.

అడుగులు దూరమయినయి.

ప్రసాదు వెళ్ళిపోతున్నాడు.

లేచి, వెనుదిరిగి వాడిని పిలిచి ఏదో చెప్పాలనిపించింది. అనుకోవటమే తడవుగా లేచాను. వా డప్పటికే వెళ్ళిపోయాడు..... పెద్దగా పిలువబోతే నా గొంతు బిగుసుకుపోయింది !

అదే ప్రసాదును కూడా ఆఖరిసారిగా చూడటం!

ఏదో గలభాగా ఇంట్లో అంతా అరుస్తున్నారు. నా ఆలోచనలనుండి తేరుకొని లేచి నిలబడ్డాను. నా కళ్ళు ఎందుకో బరువుగా ఉన్నయ్యనిపించింది. చెయ్యెత్తబోయాను. నీరు గుబుగుబా నా చొక్కా

తడుపుతూ జారింది. రెండు చేతితో తుడుచుకున్నాను.

భారంగా అడుగులు వేస్తూ బయటకు వచ్చాను.

చిన్న పిల్లలు గోల చేస్తుంటే పెద్దవాళ్ళు కేక లేస్తున్నారు.

వరండాలో కొన్ని పడక కుర్చీల్లో కూర్చున్నాను.

ఎవరో నూతన వ్యక్తులు వచ్చారు. నాన్న పరిచయం చేయటానికిగాను నా దగ్గరికి వాళ్ళను తీసుకువచ్చాడు. అచేతనంగానే నమస్కరించాను.

నాకు శారదమీద అమితంగా కోప మొచ్చింది.

ఆమె చేసిన పనివలన ఆమెలో నామీద ఎటువంటి ప్రేమ ఉన్నది తెలిసిపోయింది!

ఛీ! ఛీ!

—జీవితాలతో చెలగాటం.

ఒకరోజున శారద మీద ఎంతగా జాలిపడ్డానో అలాంటిదే నాకీ రోజున ప్రసాదుమీద కలుగుతోంది. చంచల హృదయురాలైన ఒక స్త్రీ వలలో చిక్కుకున్నందుకు!

నాకారోజు శారద నాన్నగాని, అత్తయ్యగాని కనబడలేదు. .... అటు ప్రసాదు ఇంట్లోవాళ్ళెవరూ రాలేదు.

ఇప్పుడు శారద ఎలాగూ నాకు దక్కదని నాకు తెలుసు. ప్రసాదు కూడా నా పెండ్లికి ఎందుకు రాలేదో యిప్పు డర్థమవుతోంది.

మూడు రోజులు మానసిక బాధతోనే గడిచిపోయినవి. ఆరోజు ఫస్టు బస్సులో మామయ్యగారింటికి మూడు నిద్రలకు వెళ్ళాను రాజ్యంతో కలసి. నాతోపాటు మా చిన్నక్కయ్య దాని ఆడబిడ్డ వచ్చారు.

ఆ ఊరు నే నిదివరలో చాలాసార్లు వస్తూ ఉండటంవలన నాకు బాగా పరిచయమైన వాళ్ళు చాలామంది ఉన్నారు అక్కడ. మొన్న పెండ్లి రోజు హడావుడిలో అందరితో తీరిగ్గా మాట్లాడలేకపోయాను. అందువలన తిరిగి అందర్నీ ఒక్కసారి ఆ మూడు రోజుల్లో కలుసుకున్నాను.

కాని ఇదివరకటి ఉత్సాహం ఇప్పుడు నాలో లేదు.

అంతగా నేను శారదను ద్వేషిస్తున్నా. ఆమెను నామంది ఎందుకు దూరంచేసుకోలేకపోతున్నానో నాకు అర్థంకావటంలేదు. ఎంత మర్చిపోదా మనుకున్నా మర్చిపోలేక పోతున్నాను.

నాకు ఒక్కొక్క క్షణంలో ప్రసాదు మీద కూడా కోపం కలుగుతోంది .... ప్రాణస్నేహితుడైన నాకు కూడా తన ప్రేమ విషయం చెప్పనందుకు.

అప్పుడప్పుడు నేను శారదను అర్థం చేసుకోలేకపోయానేమో అనిపిస్తుంది — అయినా ఆమె అర్థం చేసుకోటానికి, చేసుకోకపోవటానికి, ప్రేమించటానికి, ద్వేషించటానికి కూడా అందని అవధులు దాటి వెళ్ళిపోయింది .... ఎన్నడూ ఊహించని ఒకవిధ పోటు మది నిండి మరువలేని వ్యక్తిగా నా మనస్సులో ముద్రవేసి కనుమరుగయిపోయింది!

మన్నుం కొట్టిన గోడల్లో నాకు తెల్లదనం కనబడటం లేదు. వెన్నెల్లో చల్లదనం కనుపిస్తున్నదేమో అనిపించింది. చుక్కల చూపులు సూదుల్లాగా ఉంటే రెండు చేతుల్తో మొఖాన్ని మూసుకున్నాను.

భుజాన చేయి పడింది. ఉలిక్కి పడ్డాను.

రాజ్యం!

"ఒంటరిగా కూర్చున్నావేం బావా? .... క్రింద అందరినీ వదలి!"

"రాజ్యం!" అన్నాను. "ఎందుకనో మనస్సు కొద్ది రోజులబట్టి బాగుండటంలేదు....."

"నీవెంత పిచ్చివాడవు బావా .... అంత మెత్తని హృదయం పనికిరాదు!" పదహారు సంవత్సరాలైనా నిండని రాజ్యం మహా జ్ఞానిలా పలికింది.

"నీకో కథ చెప్పనా?" అన్నాను ఆమె భుజాల మీద చేతులు వేసి.

".... శారద కథ గాకుండా ఏదైనా సరే వినటానికి సిద్ధమే!" అంది అక్కడే ఉన్న పేము కుర్చీలో కూర్చుంటూ.

నేను నివ్వెరపోయాను!

"అయితే శారద సంగతంతా నీకు తెలుసా?" అన్నాను వడివడిగా.

నాకు భయమేసింది. గుండె దడదడ లాడింది. ఆమె నోటినుండి వెలువడే మాటలు వింటానికి ఊపిరి బిగబట్టుకొని కూర్చున్నాను.

"తూ. చ. తప్పకుండా .... ఉన్నది ఉన్నట్లుగా... జరిగింది జరిగినట్లుగా!" పెదిమలపాటున చిరునవ్వును ఖైదీచేసి పలుకుతోంది.

"అయితే చెప్పు!" అన్నాను ఆగకుండా.

"ఏముంది బావా! .... మొదట్లో చూపులు కలిసినయి .... తరువాత మాటలు .... ఆ తరువాత ఎదురెదురుగ్గా కాగితాల ద్వారా మనస్సులు యిచ్చిపుచ్చుకున్నారు .... ఇద్దరిళ్ళల్లో పెద్దవాళ్ళు వందకొనకు అవ్వటంతో చెప్పకుండా రైలెక్కారు!"

"నీ కిదంతా ఎవరు చెప్పారు రాజ్యం?" తేరి వింబడి ఆమె కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అడిగాను.

"—అమ్మలక్కలు!" నవ్వుతుంది. "నీ మిత్రుడు వాళ్ళ ప్రేమ సంగతి ఏ ఇప్పుడూ చెప్పలేదా? .... అతడు నీకు బాగా తెలుసుగా? .... అత్తయ్య చెప్పిందిలే .... ఒక స్నేహితుడినే దూరం చేసుకున్నందుకు అలా బాధపడితే ఏలా చెప్పు .... జరిగిన దేదో జరిగిపోయిం తరువాత కొంతకు తేరుకుంటాడులే క్రమంగా నవ్వా!"

ఆమె మాటల కెందుకనో నాకు తెలియకుండానే హృదయం తేలిక పడింది. రాజ్యానికి శారద లేచిపోవటానికి ముందు నా పాత్రను గురించి కూడా చెప్పా లనిపించింది. చెప్పలేదు. చెప్పలేకపోయాను.

"క్రిందకు వెళ్దాం పద బావా .... పెందరాడే భోంచేద్దాం .... మళ్ళీ సినిమాకు కూడా వెళ్ళాలి!"

మూడు రోజులు గడిచిపోయినవి. ఆరోజున ఆలో దాళ, మనస్సుల మధ్య అన్తరం....అక్కడ రాజ్యాన్ని వదిలేసి, నేను మా తల్లివాళ్ళం మా ఇంటికి వచ్చాం.

నేను ఇంటిలో కాలుపెట్టిన కొద్ది సేపటిలోనే "నీ కేవో ఉత్తరాలు వచ్చినయిరా శేషూ!" అంటూ అమ్మ రెండు ఉత్తరాలు తెచ్చి యిచ్చింది.

రెండూ తీసుకొని నా గదిలోకి వెళ్ళాను. అందులో ఒకటి ప్రసాదు వ్రాసినది ఆ వ్రాతే చెబుతోంది. ప్రసాదును గురించి కాకపోయినా, శారదను గురించి ఏమి వ్రాశాడో తెలుసుకోవాలనే ఆతృతతో త్వరత్వరగా ఆ కవరు చించాను.

"శేషూ!

తంతే గారెల బుట్టలో పడ్డట్టయిందిరా నా పని! ఇంట్లోనుంచి పారిపోయేసం నా కథలు యిప్పటికి చాలా ప్రచురించిన ఒక ప్రముఖ పత్రికలో నా కనుకోకుండా ఉద్యోగం లభించింది. పెళ్ళి అవగ్గానే లేదనకుండా యిచ్చారు.

నాకు సంతోషంలో ఏం వ్రాయాలో తెలియటంలేదు. నీకు నాలుగయిదు రోజుల్లో అన్ని విషయాలు వివరంగా వ్రాస్తా—

—ప్రసాదు."

అది నాకు మద్రాసు నుండి వ్రాశాడు. శారదను గురించి ఒక్క వాక్యం కూడా నాకు ఎందుకు వ్రాయలేదో నాకు అవగతం కాలేదు. అలాంటి పని చేసి, చెప్పుకోవటానికి సిగ్గుపడుతున్నాడేమో?

రెండో ఉత్తరంమీద అంతగా ఆసక్తి చూపలేకపోయాను. పెద్ద పరిచయంలేని వ్రాతలా కనిపించింది. ఎవరో నా వివాహానికి ఆహ్వానించిన మిత్రుడు రాలేకపోయినందుకు క్షమాపణలతో ఉత్తరం వ్రాసిఉండవచ్చు.

నిర్లిప్తంగానే చించాను. చించినవాడిని చించినట్లుగానే నిశ్చేష్టుణ్ణయ్యాను.

ఆ ఉత్తరం వ్రాసింది శారద!

"నమస్కారములు.

జీవితంలో నన్ను ఎవ్వరూ అర్థం చేసుకోలేపోయారు. నన్ను అర్థం చేసుకున్నా రనుకున్న మీరు కూడా ఎందు కలా క్షణంలో తిరిగిపోయారో నా కర్థం కావటంలేదు. నాకంతా అపోహామోహాల భ్రాంతి కలుగుతోంది. అయినా అయిపోయింద నన్ను.

నే నిక ఈ దుర్భర జీవితాన్ని గడపలేను. చివరిసారిగా మీరు మా యింటికి వచ్చినప్పుడు ఎన్నో చెప్పాలనుకున్నాను. నేను చెప్పేదేమీ వినకుండానే మీరు వెళ్ళిపోయారు. ఆ సమయంలో మా పిన్ని విజయవాడ వెళ్ళింది ఎందుకో మీకు తెలిస్తే కనీసం మీ మనస్సు మార్చుకునయినా, కొద్ది క్షణాలు నాముందు నిలబడి నా మాటలు వినేవారేమో? .... నన్ను వాళ్ళన్నకైన ఒక పండు ముదుసలికిచ్చి వివాహం చేసేందుకుగాను నిర్ణయించేందుకు వెళ్ళింది.

ఏదైనా గతాన్ని తవ్వటం బాధను మింగలేకపోవటమే అవుతుంది. బంధాలన్నీ త్రెంచుకున్నాను. మీకీ ఉత్తరం చేరే సమయానికి ఇక శారద జీవించిఉండదు!

నాకోసరం చివరిసారిగా ఒక్క కన్నీటిబొట్టుయినా రాల్చమని మిమ్మల్ని అడగటానికి సాహసించలేకపోతున్నాను—

— శారద." ★